

החתול של מי?

שחר יהלום מספרת על החתול של שרדינגר, משפט פיתגורס ומבנה אנושי קלוקל. וכן, גם על אמנות מופשטת // איתן בוגנים

למה העבודות שלך שבריריות, כמעט לא קיימות?

"הן שבריריות אבל מסוכנות. אני מתעניינת במסה לא קיימת, שלא רואים. החומרים שאני נוגעת בהם אינם מחזירים אור, ואני מנסה לכנות צורה ברמה שרק מדמינת את הצורה, כמו הרכיבים האטומים שרואים בספרי מדע. מין צורה מוכרת שאף פעם בעצם לא ראת אותה".

זה נשמע די מופשט וגם נראה ככה.

"אני לא חושבת בצורת סיפור, המוח שלי לא עובד ככה. אין נרטיב. לפעמים יש דימויים שעולים, ובתערוכה הנוכחית זה חלל של מרתף עיניים עם גופות שתלויות מהתקרה. אני לוקחת צורות שמעניינות אותי ומנסה למצוא את נקודות החיבור הצורניות שלהן, משם מתחיל המופשט. הוא לא זה ולא זה, הוא כל הצורות בעת ובעונה אחת. לא

"אם יתפרק החומר,

ירגיש בכך חיישן המצוי במתקן שבתובה ויגרום לפליטת רעל שימית את החתול; אם לא יתפרק החומר, יישאר החתול בחיים. על פי הניסוי, כל עוד לא נפתחה הקופסה, החתול הוא חי ומת בעת ובעונה אחת"

מעניין אותי לבנות אובייקט שקיים במציאות, אלא למצוא את הצורה שמכילה אותו ואלמנטים נוספים".

נשמע רציני מאוד, כנד ראש.

"אין לי אופציה להיות מגניבה. האמנות היא הדרך שלי לתרגם את העולם, להבין את החיים שלי באמצעות לימוד השפה. אולי זה עניין של אישיות, אבל כל דבר שאני עושה הוא בעל משקל מבחינתי. אני מאמינה באמנות, ואני מאמינה שיש לה משקל מאוד גדול בחיים שלי ובכלל. להסתכל

על המציאות ולפרש אותה, גם באמצעות אמנות מופשטת. זו הסיבה העיקרית שאני לא עוסקת באירועים קונקרטיים. המטרה שלי באמנות היא לנסות לייצר השוואה בין דבר מסוים לעוד אלפי סיטואציות, לא להיתפס לסובייקטיביות או להיתפס לגחמות פרטיות. אני מנסה להקביל את העבודות שלי לנוסחאות מתמטיות, למשוואות שנכונות לא רק לאדם מסוים. הרי אם תציב כל מספר שתרכזה במשפט פיתגורס, המשוואה תהיה נכונה בכל סיטואציה".

והשאיפה הזאת לאובייקטיביות מתממשת?

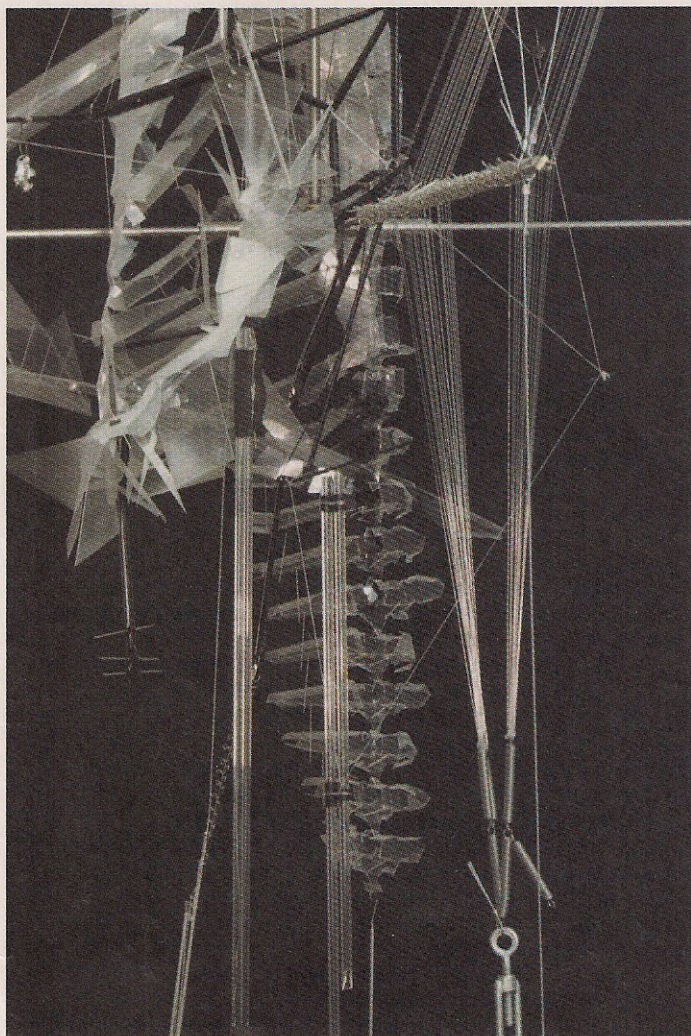
"יש לזה מחיר של אי נקיטת עמדה, או נקיטת עמדה שהיא תמיד ביחס לזו שמולך. זה בעצם לתת לעצמך להיות מושפע באופן טוטאלי ממה שעומד מולך ולאזן אותו, להיות כמו אוויר, חסר עמוד שדרה".

אז את מתנהלת בלי אמוציות?

"הן מתפרצות תמיד, וזה לא נעים כשזה קורה. אני עובדת קשה על הדיכוי שלהן. משימת חיי היא לדכא את האמוציות הפרימיטיביות שלי".

שבריריות אבל מסוכנת. משמאל: עבודות של שחר יהלום

► **זה בכלל אפשרי?**

"הכל אמוציונלי וחסר היגיון. החיים מושפעים מאוד ממבנה אנושי קלוקל, בעייתי, מעוות, ובדיוק בגלל זה האמנות חשובה, כי היא מאפשרת ריחוק והתבוננות בחוסר ההיגיון הזה בצורה הגיונית. אבל גם זה לא נכון, כי אני בן אדם ודפוקה כמו כל השאר."

ומה עם הצופה המבולבל?

"איסוף השברים בסטודיו והפיכתם לפסל שעומד בחלל ומתקיים כיחידה אוטונומית מתאפשר בזכות הצופה. תאוריית הקוונטים מכילה את פרדוקס החתול של שרדינגר. מניחים חתול בתיבה אטומה. בתוך התיבה נמצא מתקן ובו אטום בורד של חומר רדיואקטיבי, שיש לו הסתברות של 50 אחוז בדיוק להתפרק במהלך הניסוי. אם יתפרק החומר, ירגיש בכך חיישן המצוי במתקן שבתיבה ויגרום לפליטת רעל שימית את החתול; אם לא יתפרק החומר, יישאר החתול בחיים. על פי הניסוי, כל עוד לא נפתחה הקופסה, החתול הוא חי ומת בעת ובעונה אחת. רק כשמגיע צופה חיצוני, שפותח את הקופסה, יש הכרעה לחיים או למוות. כל עוד הצופה לא נוכח, הפונקציה קיימת באינסוף אפשרויות של קיום."

ומתוך אינסוף אפשרויות צריך לקבל החלטות אמנותיות.

"בסטודיו, הפסלים ממשיכים לחיות כל הזמן, אין לי עבודות גמורות. אני

משנה גם פסלים שחוזרים מתערוכות. המצב של פסל דומם ללא אופציית גדילה או הצטמקות הוא בלתי נסבל. אז הצופה או הגלריה ממיתים את הפסל. גורלו נחרץ."

את בטוחה שבחרת את המקצוע הנכון?

"הכי בטוחה. אמנם למדתי מוזיקה ורציתי להמשיך בתחום, אבל עברתי לאמנות. מעולם לא חשבתי ללמוד פיזיקה, אף על פי שאני קוראת המון בנושא."

"אני אוהבת אמנות כי יש בה ניסיון תמידי להגיע לאמת תוך מודעות לכך שברגע שהאמת תגיע, היא בכלל לא תהיה רלוונטית. זה כך בכל תחום מחקר, לא רק באמנות. שום דבר בעולם הזה לא נכון ליותר משנייה."

מה עם משפט פיתגורס שלך?

"הוא לא נכון. ברור."

יש משהו המשדר יציבות?

"לא. יש רק מערכים אינסופיים של צרכים, אינטרסים, חרדות ומשקעים. אולי המוות, אני לא בטוחה."

האם יש אור בקצה המנהרה?

"החיים בסך הכל יפים, אני אוהבת אותם. אני מאמינה ומתרגשת מכך שהעולם מלא ביופי. זה לא סותר את חוסר המשמעות."

התערוכה של שחר יהלום, "80C", נפתחת בגלריה נגא ב־3.9